

Хализев 1999: Хализев В. Е. Теория литературы / Валентин Евгеньевич Хализев. – М. : Высшая школа, 1999. – 240 с. *Beaulieu 2003*: Beaulieu E. A. The Toni Morrison Encyclopedia / Elizabeth Ann Beaulieu. – London : Greenwood Press, 2003. – 429 p. *Cutter 2000*: Cutter M. J. The Story Must Go On and On: The Fantastic, Narration and Intertextuality in Toni Morrison's 'Beloved' and 'Jazz' / Martha J. Cutter // African American Review. – Vol. 34. – Nr 1. – 2000. – P. 61–75. *Franco 2006*: Franco D. What We Talk about When We Talk about Beloved / Dean Franco // MFS Modern Fiction Studies. – Vol. 52. – Nr 2 – 2006. – P. 415–439. *Galioto 2010*: Galioto E. Female (Mis)Identifications: From Uncle Tom's Cabin's Jealousy to Beloved's Shame / Erica Galioto // Psychoanalysis and La Femme: Special Issue. – 2010. – <http://www.womenwriters.net>. *Morrison 1998*: Morrison T. Beloved / Toni Morrison. – New York : Penguin Group, 1998. – 275 p. *Peterson 2006*: Peterson C. Beloved's Claim / Christopher Peterson // MFS Modern Fiction Studies. – Vol. 52. – Nr 3. – 2006. – P. 548 – 569. *Phelan 2005*: Phelan J. Sethe's Choice: Beloved and the Ethics of Reading / James Phelan // Ethics, Literature and Theory: An Introductory Reader ; [ed. by S. K. George]. – Maryland : Roman & Littlefield Publishers, Inc., 2005. – P. 299 – 313. *Scott 2006*: Scott A. O. In Search of the Best / Anthony Oliver Scott // The New York Times. – 2006. – May 21. – <http://www.nytimes.com/2006/05/21/books/review/scott-essay.html>. *Selden 2005*: Selden R. A Reader's Guide to Contemporary Literary Theory / Raman Selden, Peter Widdowson, Peter Brooker. – Harlow : Pearson Education Limited, 2005. – 302 p.

В статье рассмотрена многогранность образа Любимицы – одной из протагонистов одноименного романа афроамериканской современной писательницы Тони Моррисон. Интерпретация данного образа отмечается вариативностью подходов в научной сфере. Неоднозначность образа Любимицы и открытая концовка романа позволяют реципиенту самостоятельно определить его эволюцию и предназначение. Данный образ в психоаналитическом ключе обладает терапевтическим влиянием на психическое состояние протагонистов. Он позволяет писательнице раскрыть культурные достижения афроамериканцев и затронуть социально-важные проблемы. Образ Любимицы провоцирует читателя переосмыслить прошлое и ответственно отнестись к созданию будущего.

Ключевые слова: афроамериканская литература, образ Любимицы, история, рабство, привидение, материнство, мифология, коллективная память.

Олена Бірюкова, викл. (Вінниця)

УДК 811.111'25

ББК 83.3 (4 УКР)

Мовна парадигма у перекладознавчому просторі: симетрія та асиметрія

Стаття присвячена дослідженню міжмовної асиметрії як перекладацької категорії на матеріалі текстів англійською й українською. Автор визначає інтердисциплінарний характер зазначеного феномена, простежує його динаміку в ракурсі позитивних перетворень, єдності, тотожності та відмінності, пов'язаних з декомпресією мовного знаку. Представлені явища декомпресивної асиметрії в англо-українському художньому перекладі проілюстровано прикладами.

Ключові слова: міжмовна асиметрія, дисиметрія, декомпресія, комплементарні перетворення, перекладацькі трансформації.

Olena Birukova Language paradigm in translating space symmetry and assymetry

The article is devoted to the problem of cross -lingual asymmetry as a translation category based on the texts in English and Ukrainian. The author determines an interdisciplinary character of the phenomenon in question, analyses its dynamics in the frameworks of positive transformations as well as unity, equality and difference related to decompression of linguistic sign. The phenomena of decompressive asymmetry in English-Ukrainian artistic translation are illustrated by examples.

Key words: crosslingual asymmetry, dissymmetry decompression, complementary transformations, translation transformations.

Проблема вивчення міжмовної еквівалентності й структурних співвідношень в межах теорії та практики перекладу дедалі набуває чинності та пов'язана з категоріями симетрії та асиметрії в мові. В сучасних мовознавчих студіях ці поняття виступають як і найважливіша методологічна категорія, віддзеркалюючи фундаментальні риси структури та функціонування будь-якої мови. Наразі парадигма симетрії / асиметрії є надзвичайно актуальною через зростання інтересу до міжкультурної комунікації, сучасних можливостей трансформації знаку однієї мовної системи в іншу.

У зв'язку з цим з'явилася низка наукових праць, присвячених різноманітним аспектам вивчення зазначеної

проблеми, а саме: культурологічні проблеми перекладу художнього тексту (Ж. Мунен, М. Снелл-Хорнби, Ю. Хольц-Мянттері, О.Д. Швейцер та ін.), аналіз художнього тексту та його змісту в перекладі (М. Ледерер, А. Нойберт, І.І. Ревзін, В. Ю. Розенцвейт, М. Снелл-Хорнби та ін.), компаративні аспекти художнього перекладу (М. Лановик, Р. Гейбуллаєва, О. Павленко, А. Топуз), лексико-фразеологічні проблеми відтворення художнього тексту (Р. Зорівчак, І. Ковальська, Т. Шмігер), вивчення асиметрії мовних знаків (Ш. Баллі, В. Гак, С. Карцевський, Ф. Соссюр), дослідження білінгвізму й інтерференції (В. Алімов, Л. Баранніков, Л. Бархударов, У. Вайнрайх, Ю. Караулов, Н. Мечковська, Д. Розенталь, Е. Хауген та ін.).

Метою нашої розвідки є порівняльний аналіз міжмовної асиметрії як перекладацького феномену на матеріалі художнього тексту англійською та українською мовами, визначення типів міжмовної асиметрії, що виникають під час здійснення перекладу. Поняття симетрії / асиметрії із категорії окремої науки перетворилося в одну з загальних категорій пізнання, що може застосовуватися у найрізноманітніших площинах наукового знання: інформатиці, кібернетиці, психології, соціології, лінгвістиці тощо. Такий інтердисциплінарний характер зазначеного феномена сприяв формуванню низки загальнометодологічних понять. Так, терміни «система», «парадигматика», «синтагматика» вперше були розроблені на матеріалі мовознавства, після чого вони перейшли в загальнометодологічні категорії. Простежуючи еволюцію наукового феномена симетрії / асиметрії, можна помітити, як з переходом у нові царини знання змінювалося та поглиблювалося розуміння безпосередньо самого терміну.

В.І. Вернадський, розглядаючи найбільш важливі досягнення наукової думки людства, зазначав, що принципово новим у науці стало не виявлення принципу симетрії, а виявлення його загальності [4]. Сьогодні ідея загальності симетрії набула чинності й не викликає сумнівів: симетрія не просто оточує нас, вона є універсальною основою навколишньої природи, частиною якої ми є. Зазначена категорія встановлює зовнішні та внутрішні зв'язки між об'єктами й явищами, що можуть бути непов'язаними між собою.

У зв'язку з цим, вважаємо за доцільне визначити сутність поняття «симетрія». Словник іншомовних слів фіксує наступну дефініцію цього терміну: «Симетрія (з грецької – співмірність) – поняття, що характеризує перехід об'єктів у самих себе або одного в інший у здійсненні над ними певних перетворень; у широкому сенсі властивість незмінності (інваріантності) деяких сторін, процесів і стосунків об'єктів відносно перетворень» [10; с 524].

У філософському плані симетрія виступає як особливий вид структурної організації об'єктів. Опозицією симетрії виступає інша загальнометодологічної категорія – асиметрія. Між цими пограниччями симетричної шкали лежать ще два синонімічних поняття: антисиметрія й диссиметрія. Перша передбачає збереження однієї властивості об'єкту і заміну іншої протилежною. Асиметрію слід відрізняти від диссиметрії, яка розуміється як кількісне зниження симетрії, відсутність деяких її елементів. Дисиметрія, таким чином, розглядається як часткова відсутність симетрії, її розлад, виражений у наявності одних симетричних властивостей та відсутності інших.

У лінгвістичних дослідженнях симетрія / асиметрія виступає суттєвою текстовою категорією, функцією яких дослідники вважають скріплення окремих частин, досягнення їх рівноваги в тексті, ритмічну організацію окремого твору [5]. Отже, художній текст можна представити як особливий тип структурної організації – єдність тотожності і відмінності (симетрія / асиметрія), завдяки чому симетрія в тексті включає не лише правильність і повторюваність одних і тих самих елементів художнього цілого, але і відмінність їх частин.

Дослідження лексико-семантичного й текстового простору може здійснюватися методом виявлення в його структурі зазначеної бінарної опозиції, яка зумовлена симетричними характеристиками самого тексту, що виявляються в закономірностях формо- і змістотворення та дисиметричних рядах; симетричною будовою мовних знаків, що входять у текст; лексичних одиниць та синтаксичних конструкцій; інваріантним змістом вторинних текстів, створених на основі тексту-джерела (переклади, інтерпретації).

Кожен художній текст є потенційним об'єктом художнього перекладу. У контексті універсальної категорії симетрії / асиметрії

можна стверджувати, що оригінальний (первинний) текст симетричний тому тексту, який було перекладено (вторинному), у разі успішності перекладу, і асиметричний за наявності неякісного перекладу.

У теорії перекладу найбільшу значущість має симетрична будова мовних знаків та інваріантний зміст вторинних текстів. Оскільки у разі перекладу ми маємо справу з мовними об'єктами, то встановлення стосунків симетрії / асиметрії між текстом оригіналу і текстом перекладу передбачає, передусім, викриття мовних симетричних / асиметричних елементів. Подібні елементи традиційно встановлюються за принципом приналежності до мовних ярусів. Тому можна говорити про фонетичну, морфологічну, синтаксичну та лексичну (найбільш очевидну) симетрію/асиметрію оригінального і перекладеного текстів.

Згідно з В.Г. Гаком, асиметрія не обмежується парадигматичним аспектом лише в двох його проявах: варіативність означувального за незмінного означуваного (аломорфія) і варіативність означуваного за незмінного означувального (полісемія) та виявляється також в синтагматичному і семіотичному плані. Синтагматичний аспект асиметрії містить вираження однієї змістової одиниці поєднанням двох і більше формальних елементів (розгорнуте позначення, аналітичні конструкції, фразеологізми); вираження однієї формальної одиниці поєднанням двох і більше змістовних одиниць (конденсація, згорнуте позначення, амальгамування, кумуляція тощо).

Асиметрія в семіотичному плані охоплює такі явища, як відсутність очікуваної формальної одиниці за наявності відповідної змістової (спрошене позначення, нульовий знак, еліпсис, умовчання) і відсутність очікуваної змістової одиниці за наявності відповідної формальної одиниці (десемантизація, вживання порожніх знаків, семіотична надмірність знаку тощо). При цьому типи асиметрії тісно взаємопов'язані історично і функціонально: еліпсис призводить до конденсації (скороченого позначення), розгорнуте (аналітичне) позначення пов'язане з десемантизацією одного з членів конструкції.

О.С. Харіна вводить поняття міжмовної асиметрії через зіставлення декількох мовних систем і виокремлення в них трьох

типів міжмовної симетрії: *статична симетрія окремого об'єкту*; *гомологічна симетрія – відношення двох об'єктів*; *динамічна симетрія у розвитку об'єктів*.

У вітчизняному перекладознавстві поняття асиметрії, як результат незбігу систем різних мов (на рівнях фонетики, граматики, лексики, семантики, стилістики), уперше викладено Т.Є. Некряч в праці «Види асиметрії при перекладі драматичного діалогу» (2010) сучасного дослідника-перекладача, в якій авторка вводить в активний перекладознавчий обіг поняття асиметрії у перекладі драматичних творів.

Дослідниця зауважує, що неспівмірність систем різних мов у перекладі призводить до так званої асиметрії – розбіжності мовних знаків, яке, в свою чергу, зумовлює необхідність пошуку такого відповідника, який найповніше віддзеркалює авторський задум. Т.Є. Некряч стверджує, що для створення рівноцінного оригіналу у жанрово-стильовому вимірі тексту, перекладач має брати до уваги величезну низку лінгвістичних та екстралінгвістичних чинників, які частково збігаються з загальними вимогами до повноцінного художнього перекладу, але мають і свої онтологічні риси, притаманні тільки окремому літературному типу. В ідеалі перекладач повинен максимально зрозуміти автора, практично перетворитися на його alter ego у процесі декодування змісту оригіналу та авторських образів і передачі їх засобами мови перекладу. За відсутності еквівалента може виникнути перекладацька асиметрія, якщо вона сприяє повнішому відтворенню змісту та образу [8; с. 124]. На думку дослідниці, перекладачеві художнього твору доволі часто доводиться вдаватися до трансформаційних та компенсаційних тактик, в той час коли в творі іншого жанру чи стилю можна знайти “симетричне” рішення.

Грунтовним, на нашу думку, є також підхід до розгляду проблеми міжмовної асиметрії в перекладі В.О. Іовенко; в своєму трактаті на позначення міжмовної асиметрії дослідник використовує поняття «конверсивна міжмовна асиметрія» [7; с. 62–63], що є результатом незбігу двох мов на рівні системи (одного з елементів тріади мовного варіювання – «система-норма-узус»). Унаслідок появи асиметрії в перекладі, за спостереженнями дослідника, мова перекладу змушена накладати так звані

«перекладацькі фільтри», що простежується в появі у тексті перекладу певних перебудов і перетворень.

Сучасний російський перекладознавець М.К. Гарбовський оперує терміном «міжмовна асиметрія» і розглядає зазначене явище в контексті проблематики перекладу плану змісту діалексем, тобто лексем двох мов, що схожі між собою за зовнішньою формою. Таким чином, розглядається проблема передачі асиметрії змісту за аналогією форм одиниць перекладу, прикладом яких, на думку М.К. Гарбовського, є «хибні друзі перекладача». Дослідник звертає увагу на те, що в процесі перекладу необхідно враховувати невідповідність – асиметрію змісту за симетрії форми таких «друзів». Отже, феномен міжмовної асиметрії розглядається вченим, як певна константа, стала мовна традиція, тобто мовне явище, а не процес вибору перекладачем власного рішення.

М.К. Гарбовський характеризує асиметрію як міжмовне явище, а деформацію як засіб перекладу, його можливий варіант або перекладацький прийом. При цьому характер асиметричних явищ у міжмовному просторі визначається історичною традицією й має об'єктивний характер, поява ж деформацій у перекладі викликана виключно суб'єктивними факторами.

В.І. Матюша розглядає явище асиметрії як засіб збереження авторського задуму в перекладі та результат застосування перекладачами різнотипних трансформаційних операцій, розрізняючи такі типи асиметрії: системна, що пов'язана з неспівмірністю мовних систем і зустрічається в будь-якому перекладацькому дискурсі; ситуативна асиметрія, що передбачає широкий спектр змін, здатних викликати в цільовій аудиторії реакцію, аналогічну сприйняттю того чи іншого елемента у вихідній аудиторії; експлікативна асиметрія – допустимі стислі внутрішньотекстові коментарі й пояснення з метою повнішого розуміння авторських інтенцій.

На наш погляд, такий ґрунтовний підхід до проблеми асиметрії дозволяє чітко структурувати інтерпретаційні перекладацькі стратегії та пояснити доречність чи небажаність певних відхилень від тексту оригіналу. Порівнюючи явище асиметрії з феноменом перекладацької деформації, зазначимо, що асиметрія є незбігом формальних і змістових ознак у тексті оригіналу й тексті перекладу. У той же час, деформація виступає в

якості свідомого вибору перекладача, стратегією перекладу, характерною рисою особистості майстра, особливістю його індивідуальності, що призводить до незбігу формальних і змістових ознак у тексті оригіналу і тексті перекладу. Отже, феномен деформації розглядається в ракурсі позитивних перетворень, бо в такому разі не порушується цілісність першотвору та не руйнується авторська інтенція, а також й як прийом, зумовлений свідомим вибором перекладача. При цьому, зауважує О. Павленко, – «перекладач не «перемонтовує» твір на свій лад, а відтворює текст як цілісну знаково-семантичну систему» [9].

Явище асиметрії в англо-українському перекладі пов'язано з вивченням феномену декомпресії мовного знаку (Ю.І. Камінський), серед основних типів якої виокремлюємо наступні: 1) відновлення (реконструкція) і поява (вставка) слова або сполучення, що зумовлює лінійну лексико-синтаксичну декомпресію англійського речення в українському перекладі; 2) лінійна декомпресія монолексему у словосполучення; 3) лінійна декомпресія словосполучення у речення; 4) лінійна декомпресія речення у групу речень.

Проілюструємо представлені явища декомпресивної асиметрії в англо-українському художньому перекладі прикладами, взявши за основу прозові твори англійських та американських письменників: «*But he has been most pleasant*» [18, р. 134]. – «*Але він дуже приємний співрозмовник*» [3; с. 154] є свідченням «нульового виявлення» певного елемента речення (або ж групи його елементів), які, свідомо автором, або ж завдяки виявленню закону мовної економії, зазнають вилучення в тексті оригіналу, й при перекладі, відповідно, відновлюються або реконструюються. Наступні приклади демонструють, як значимі частини мови подаються словником у вигляді найчастотніших регулярних та опціональних декомпресем. Саме вони у мовленні зазнають найчастотнішої декомпресії: «...*elephant hunters are a rough set of men*» [15, р. 221]... – «...*мисливці на слонів – грубі, неотесані люди*» [12; с. 45]; «*I glared at them both and in my haughty red shirt crossed to the window and looked toward Alton*» [17, р. 46]. – «*Я презирливо глянув на кожного зокрема, промаршував у своїй визивно-червоній сорочці до вікна і став, дивлячись у бік Олтона*

[1; с. 67]; *In pursuance of this determination, little Oliver, to his excessive astonishment, was released from bondage, and ordered to put himself into a clean shirt* [14, р. 65]. – На виконання ухваленого рішення малого Олівера, вкрай здивованого, випустили з карцера й наказали надіти чисту сорочку [6; с. 86]; *Moreover, I will arrange in the event of anything untoward happening to us or to you, that your son shall be suitably provided for.* [15, р. 89]. – Одночасно з цим, на випадок нашої загибелі, я вживу заходів, щоб ваш син був відповідним способом забезпечений [12; с. 109].

Інколи в межах одного речення спостерігається декомпресія різних частин мови, наприклад, прикметника і дієслова: *I am, as I think I have said, a cautious man, indeed a timid one, and this suggestion frightened me.* [15, р. 54] – Мені здається, що я вже казав, що я обережна людина і, крім того, людина тиха і скромна, і мене приголомшила і злякала ця пропозиція... [12; с. 78]. Численні праці відомих науковців досить повно, на наш погляд, висвітлюють декомпресію зазначеного типу, тому акцентувати на ній увагу не вважаємо за доцільне, адже йдеться насамперед про різноманітні інфінітивні та віддієслівні конструкції, які зумовлюють у тексті перекладу появу підрядного речення і відповідають, таким чином, визначенню третього типу декомпресії (перетворення сполучення на речення): *Finally, he felt the blood begin to flow* [13]. – Нарешті він відчув, як по плечах заструменіла кров [2; с. 196].

Інколи можна спостерігати розчленування одного речення тексту оригіналу на два чи декілька самостійних речень у тексті перекладу. Саме перетворення такого типу Ю.І. Камінський відносить до четвертого типу декомпресії: *When I had finished reading the above, and shown the copy of the map, drawn by the dying hand of the old Dom with his blood for ink, there followed a silence of astonishment* [15, р. 74]. – Коли я закінчив читати документ і показав копію карти, накресленої його власною кров'ю замість чорнила ослабленою рукою старого португальця, – запала глибока мовчанка. Мої слухачі були вражені [12; с. 76].

Проте варто зазначити, що зазначений тип не є досить розповсюдженим у вторинному тексті, хоча інколи можна виявити перетворення одного речення тексту оригіналу на три у тексті перекладу: *As soon we came to the inn, Ransome led us up the stairs to*

a small room, with a bed in it, and heated like an oven by a great fire of coal [16, p. 34]. – *Як тільки ми підійшли до заїзду, Рейсом провів нас сходами нагору, в маленьку кімнату з ліжком. У коминку горіло яскравим полум'ям вугілля. Було так жарко, як у печі* [11; с. 36].

Результати дослідження та класифікація типів декомпресії, що простежуються в українських перекладах, досить повно відображають складність і важливість подальшого дослідження зазначеного явища. Проте, висвітлюючи особливості вираження міжмовної міжрівневої асиметрії, зауважимо, що в межах навіть кількох речень перекладач в силу об'єктивних або суб'єктивних причин використовує не лише один із вищезазначених типів: здійснюється ціла низка комплементарних перетворень, які часто зумовлюють появу кількох із вищезазначених типів у межах мікротексту, що спостерігаємо у наступному прикладі: *Almost immediately, a heavy fist pounded on Langdon's door. Uncertain, Langdon slid off the bed, feeling his toes sink deep into the savonnerie carpet. He donned the hotel bathrobe and moved toward the door* [13, p. 306]. – *Майже миті ж миті в двері хтось голосно постукав. Не знаючи, що робити, Ленгдон тихо встав із ліжка. Відчув, як ноги глибоко занурюються у розкішний старовинний килим. Накинув халат із монограмою готелю і підійшов до дверей* [2; с. 38].

Таким чином, міжмовна асиметрія, що передбачає різні перекладацькі трансформації та здійснюються за допомогою ізоморфних та аломорфних засобів мови оригіналу і перекладу, сприяє здійсненню перекладачем адекватної перекладацької версії. Зазначена проблема потребує подальшого розгляду та більш детального аналізу з метою виокремлення певних прийомів перекладу, притаманних художньому поетичному та прозовому перекладі.

Література: Апдайк Дж. Кентавр. Ферма / Пер. з англ. – К.: Дніпро, 1988. – 448 с.; Браун Ден. Код да Вінчі / Пер. з англ. – Х: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2006. – 480 с.; Вайлд Оскар. Портрет Доріана Грея / Пер. з англ. – К.: Школа, 2003. – 255 с.; Вернадский В.И. Избранные труды по истории науки. – М.: Наука, 1981.; Гарбовский Н. К. Теория перевода: Учебник. – М.: Изд-во Моск. Ун-та, 2004. – 544 с.; Діккенс Ч. Пригоди Олівера Твіста / Пер. з англ. – К.: Дніпро, 1987. – 423 с.; Иовенко В.А. Лексико-грамматические трансформации при переводе высказываний каузативного смысла (на

матеріалі лексики російського мови) // Тетр. перекладачка: Научно–теор. сб. – М.: Высш. школа, 1987. – Вып. 22 (Под ред. С.Ф. Гончаренко). – С. 57–65. Некряч Т.Є. Перекладацькі стратегії відтворення власних імен як форманту сюжету у драматичних творах (на матеріалі автоперекладів) // Проблеми семантики слова, речення та тексту. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2008. – Вип. 15. – С. 123–127.; Павленко О. Г. Рецепція прози І. Качуровського в англословянському світі (на матеріалі англословянських перекладів романів «Шлях невідомого», «По той бік безодні»). Дис... канд. наук: 10.01.05 – 2007. – 188 с.; Современный словарь иностранных слов. – М.: Изд – во русс.яз., 2001. – 740 с.; Стівенсон Р.Л. Викрадений / Пер. з англ. – Львів: Піраміда, 2006. – 350 с.; Хаггард Г. Копальні царя Соломона / Пер. з англ. – К.: Мистецтво, 1992. – 432 с.; Brown Dan. Da Vinci code. – L.: Gorgi books, 2004. – 606 p.; Dickens Ch. The adventures of Oliver Twist. – М.: FL, 1955. – 552 p.; Haggard H. King Solomon's Mines. – М.: Progress, 1974. – 224 p.; Stevenson R.L. Kidnapped. – Chicago: The Goldsmith Publishing Company, 1937. – 249 p.; Updike J. The Centaur. – N. Y.: Fawcett publications, 1986. – 222p.; Wild Oscar. The picture of Dorian Gray. – К.: Знання, 2006. – 293 с.

Мельник Л.В.(Вінниця)

УДК 811.111'25
ББК 83.3 (4 УКР)

Інтертекстуальність як проблема перекладу

Інтертекстуальність визначається як вкраплення в текст інших текстів у вигляді цитат, алюзій та ремінісценцій. Доведено, що оскільки інтертекстуальність є однією з провідних ознак постмодернізму, то характер її відтворення у перекладі зазнає впливу таких визначальних рис постмодерністської поетики, як гра та іронія. З урахуванням цього сформульовано принципи перекладу інтертекстуальних одиниць у постмодерністському творі.

Ключові слова: інтертекстуальність, цитата, постмодернізм, переклад, текст-джерело, цитатні імена, цитати з національних літератур, фольклорні цитати.

Intertextuality is defined as interspersing a text with other texts in the form of quotations, allusions and reminiscences. It has been proved that as far as intertextuality is one of the significant traits of postmodernism, the character of its rendering in translation depends on such considerable features of postmodernist poetics as play and irony. With reference to this fact there have